

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні групи забезпечення
спеціальності 051 Економіка
від « 15 » лютого 2024 року
протокол № 16
Голова групи Губанова О.Р.

«УЗГОДЖЕНО»

В.о.декана природоохоронного факультету
Колісник А.В.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни
ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

051 «Економіка»

(шифр та назва спеціальності)

Економіка довкілля та природних ресурсів

(назва освітньої програми)

магістр

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

2

(рік навчання)

III

(семестр навчання)

2 / 60

(кількість кредитів ЕКТС/годин)

залік

(форма контролю)

Економіки природокористування

(кафедра)

Одеса, 2024 р.

Автори: Андрущенко О.С., доцент кафедри економіки природокористування, к.е.н., доцент

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри економіки природокористування від «15» лютого 2024 року, протокол № 6.

Викладачі: лекційні заняття: Андрущенко О.С., доцент кафедри економіки природокористування, к.е.н., доцент

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

практичні заняття: Андрущенко О.С., доцент кафедри економіки природокористування, к.е.н., доцент

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Формування фундаментальних систематизованих основ знань які повинні стати базою для екологізації відтворювальних процесів (виробництва) на різних ієрархічних рівнях економічної діяльності, управління екологічною діяльністю підприємств, розвитку соціо-економіко-екологічного мислення для побудови екологічно безпечної територіальної організації життя
Компетентність	Здатність проводити дослідження з метою забезпечення ефективності діяльності підприємств на поточний момент та перспективу.
Результат навчання	Знати, розуміти загальні умови розвитку екологізації підприємств, сучасні екологічні проблеми з метою забезпечення оптимального вирішення екологічних проблем підприємств. Правильно обирати основні підходи до контролю та стимулювання розвитку екологічного підприємництва в Україні.
Базові знання	<ul style="list-style-type: none"> • основні поняття і закони економічної теорії; • основні концепції екології та наслідки впливу діяльності людини на довкілля; • основи взаємодії промислових підприємств із навколишнім середовищем; • методи обґрунтування основних напрямків екологізації діяльності; • джерела фінансування природоохоронних заходів.
Базові вміння	<ul style="list-style-type: none"> • організувати діяльність на основі критерію еколого-економічної ефективності; • вміти користуватися екологічними нормативно-правовими документами; • вміти проводити спостереження, опис й аналіз економіко-екологічних систем; • спланувати й реалізувати заходи з екологізації діяльності підприємств; • досліджувати ринок екологічно чистих товарів і послуг; • прогнозувати життєвий цикл та визначити позиції екологічно чистого товару на ринку.
Базові навички	Проводити дослідження з метою підвищення ефективності функціонування та розвитку екологізації господарської діяльності
Пов'язані силлабуси	немає
Попередня дисципліна	немає
Наступна дисципліна	немає
Кількість годин	лекції: 14 год.; практичні заняття: 14 год.; самостійна робота студентів: 32 год.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		ауд.	СРС
ЗМ-Л1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ		
	Тема 1. Сутність поняття «екологізація»	2	2
	Тема 2. Механізми екологізації діяльності підприємств	3	2
	Тема 3. Екологізація господарської діяльності (галузевий аспект)	3	2
	Тема 4. Екологічне підприємництво	3	2
	Тема 5. Управління процесами екологізації економіки	3	2
	Модульна контрольна робота (МКР-1)		5
	Підготовка до залікової контрольної роботи		5
Разом:		14	20

Консультації: Андрущенко Олеся Сергіївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 308 (НЛК№2)

2.2. Практичний модуль

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		ауд.	СРС
ЗМ-П1	Практичний модуль 1		
	Тема 1. Механізми екологізації діяльності підприємств	5	2
	Тема 2. Екологізація господарської діяльності (галузевий аспект)	5	2
	Тема 3. Екологічне підприємництво	4	3
	Контрольна робота (КР-1)		5
Разом:		14	12

Консультації: Андрущенко Олеся Сергіївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 308 (НЛК№2)

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення
ЗМ-Л1	• Підготовка до лекційних занять	10	1-7
	• Підготовка до модульної контрольної роботи	5	6-7
	• Модульна контрольна робота (МКР-1) (обов'язково)		7
ЗМ-П1	• Підготовка до практичних занять	7	1-5
	• Підготовка до модульної контрольної роботи		4-5
	• Модульна контрольна робота (практ. частина) (КР-1) (обов'язково)	5	5
	Підготовка до залікової контрольної роботи	5	15
Разом:		32	

2.3.1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1.

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів».

Формами контролю засвоєння *теоретичних* знань є усне опитування під час лекційних занять (поточний контроль), модульні контрольні роботи за кожним змістовним модулем (внутрішньо семестровий контроль), виконання залікової контрольної роботи (підсумкова атестація).

Загальна сума балів, яку одержують студенти за всіма змістовними модулями дисципліни «Екологізація господарської діяльності», становить **100 балів** (теоретична частина – **50 балів**, практична частина – **50 балів**), вона формує інтегральну оцінку поточного контролю студентів з цієї навчальної дисципліни та є підставою до допуску до заліку.

Контроль проводиться після вивчення лекційного матеріалу модуля ЗМ-Л1 в формі письмової модульної контрольної роботи МКР-1 тестового типу в якій студенти відповідають на 20 запитань. Результати роботи оформлюються на окремому аркуші. Час, що виділяється на виконання МКР-1 визначається при видачі завдання і не перевищує 1 академічної години.

Максимальна оцінка за контрольну роботу складає **50 балів** або 2.5 бали за одну правильну відповідь. Критерії оцінювання результатів контрольного заходу: правильна відповідь на 18-20 запитань – відмінно (45-50 балів), правильна відповідь на 15-17 запитань – добре (37,5-42,5 балів), правильна відповідь на 12-14 запитань – задовільно (30-35 балів), правильна відповідь менше ніж на 12 запитань – незадовільно (менше 30 балів).

2.3.2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-П1.

Контроль проводиться після вивчення матеріалу практичного модуля ЗМ-П1 в формі письмової контрольної роботи КР-1 текстового типу в якій студенти відповідають на 20 запитань. Результати роботи оформлюються на окремому аркуші. Час, що виділяється на виконання КР-1 визначається при видачі завдання і не перевищує 1 академічної години.

Максимальна оцінка за контрольну роботу складає **50 балів** або 2.5 бали за одну правильну відповідь. Критерії оцінювання результатів контрольного заходу: правильна відповідь на 18-20 запитань – відмінно (45-50 балів), правильна відповідь на 15-17 запитань – добре (37,5-42,5 балів), правильна відповідь на 12-14 запитань – задовільно (30-35 балів), правильна відповідь менше ніж на 12 запитань – незадовільно (менше 30 балів).

2.3.3. Методика проведення та оцінювання підсумкового контрольного заходу.

До семестрового контролюючого заходу з дисципліни «Екологізація господарської діяльності» відноситься семестровий залік. Питання про допуск до семестрового заліку розглядається тільки за умови, якщо за практичні і теоретичні модулі студент виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за практичні частину (**25 балів**) та теоретичну частину (**25 балів**). В іншому випадку студент вважається таким, що не виконав навчального плану дисципліни і не допускається до заліку.

Залікова контрольна робота проводиться на останньому занятті з дисципліни. Завдання залікової контрольної роботи з дисципліни «Екологізація господарської діяльності» являють собою тестові завдання закритого типу, які потребують від студента вибору правильних відповідей з чотирьох запропонованих питань. Тестові питання кожного питання формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань. Повна правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у **5 балів**. Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимально складає **100 балів**. Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-х бальною системою відповідно до наступної шкали - **за правильну відповідь: на 18-20 тестів (90-100%) – «відмінно»; на 15-17 тестів (74-89%) – «добре»; на 12-14 тестів (60-73%) – «задовільно»; на менш ніж 12 тестів (<60%) – «незадовільно».**

2.3.4. Методика підсумкового оцінювання за дисципліну.

Сума балів, яку одержав студент за всі контрольні роботи з практичної та теоретичної частини формують інтегральну оцінку студента з навчальної дисципліни.

Інтегральна оцінка (В) за дисципліну розраховується за формулою:

$$B = 0,75 \times OZ + 0,25 \times OZKP,$$

де В – інтегральна оцінка поточної роботи студента в 100-бальній шкалі по дисципліні; ОЗ – оцінка роботи студента за змістовними модулями, ОЗКР – оцінка залікової контрольної роботи, яка проводиться на останньому занятті з дисципліни за тестами оцінки знань базової компоненти навчальної дисципліни та має бути виконана на $\geq 50\%$ від максимальної оцінки.

Наприкінці сесії студент отримує інтегральну оцінку з дисципліни (зараховано) за всіма системами оцінювання за наступних умов:

- 1) студент не має на початок заліково-екзаменаційної сесії заборгованості по дисципліні,
- 2) студент має на останній день семестру підсумкову суму балів поточного контролю достатню для одержання позитивної оцінки ($OZ \geq 60\%$),
- 3) студент має $OZKP \geq 50\%$ від максимально можливої суми балів за залікову контрольну роботу.

Студенти, які на останній день семестру мають заборгованість з теоретичної та практичної частини курсу, не допускаються до підсумкового семестрового контролю до моменту ліквідації цієї заборгованості.

Студенти, які на протязі заліково-екзаменаційної сесії ліквідували заборгованість з теоретичної та практичної частини навчальної дисципліни – допускаються до комісії.

Атестація студентів комісією проводиться після закінчення заліково-екзаменаційної сесії до початку наступного семестру. Її строки визначаються наказом по університету. Оцінка за відповіді по тестових завданнях може бути тільки «зараховано» або «незараховано». Студенти, які не ліквідували до дня проведення комісії заборгованість по теоретичній та практичній частині навчального курсу, не допускаються до підсумкової атестації комісією.

Інтегральна оцінка (В) за дисципліну за всіма системами оцінювання наведена у наступній таблиці:

Визначення	За системою університету (у відсотках)	За національною системою	За шкалою ECTS
відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100	відмінно	A
вище середнього рівня з кількома помилками	82-89,9	добре	B
в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81,9	добре	C
непогано, але зі значною кількістю помилок	64-73,9	задовільно	D
виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63,9	задовільно	E
з можливістю перескладання	35-59,9	незадовільно	FX
з обов'язковим повторним курсом навчання	1-34,9	незадовільно	F

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Рекомендується наступний порядок вивчення дисципліни «Екологізація господарської діяльності»:

- зміст кожної теми курсу вивчається за допомогою навчальної та методичної літератури, що наведена в списку;
- після засвоєння змісту кожної теми курсу потрібно відповісти на «питання самоперевірки», що наведені у даних методичних вказівках і відповідній літературі;
- якщо виникли питання при вивченні теоретичного матеріалу або при виконанні контрольних робіт, то потрібно звернутись до викладача, який читав лекції.

3.1. Модуль ЗМ-Л1 «Теоретичні основи екологізації. Управління процесами екологізації.»

3.1.1. Повчання

Тема 1. Сутність поняття «екологізація». Поняття, зміст, цілі та завдання екологізації. Відмінність екологізації від природозахисних заходів. Функції, методи та принципи екологізації. Історія розвитку процесів екологізації. Стан екологізації економіки в Україні.

Література [1, с.5-15; 3, с.216-230]

Тема 2. Механізми екологізації економіки. Поняття та зміст організаційно-економічного механізму екологізації. Форми еколого-економічних інструментів. Відтворювальний механізм екологізації. Екологізація попиту. Екологізація пропозиції.

Література [1, с.15-30; 3, с.94-130; с.216-252]

Тема 3. Екологізація господарської діяльності (галузевий аспект). Структурна піраміда економіки в розрізі природно-продуктової вертикалі. Екологізація сільського господарства. Екологізація виробництва: принципи, напрями, результати. Механізми екологізації виробництва. Економічний аспект екологізації виробництва. Екологізація туристичної діяльності

Література [1, с.31-44; 3, с.239-246]

Тема 4. Екологічне підприємництво. Сутність та головні риси екологічного підприємництва. Види екологічного підприємництва. Екологічно чисте виробництво в системі екологічного підприємництва.

Література [1, с.45-56; 2, с.107-159]

Тема 5. Управління процесами екологізації економіки. Механізми реалізації концепції сталого розвитку та екологізації економіки. Поєднання державного та ринкового регулювання процесів екологізації. Практичні процедури управління екологізацією економіки.

Література [1, с.56-64; 2, с.160-217; 3,с.252-278]

3.1.2. Питання для самоперевірки

Запитання, що входять до тестів модуля ЗМ-Л1 являють собою базові знання та необхідний мінімум знань, який потрібний для засвоєння дисципліни «Екологізація господарської діяльності» наведені нижче:

1. *Розкрийте сутність поняття «екологізація»*
2. *Які основні цілі екологізації?*
3. *На основі яких принципів має здійснюватися екологізація?*
4. *У чому полягають завдання екологізації?*
5. *Яка головна мета екологізації?*
6. *Розкрийте сутність головних функцій екологізації.*
7. *Які основні напрямки екологізації?*
8. *Що сьогодні розуміється під екологізацією економіки?*
9. *Еволюція стадій екологізації виробництва.*
10. *Основні завдання екологічної спрямованості національного виробництва ?*
11. *Розкрийте поняття «екологізація господарської діяльності»*
12. *В чому сутність принципу суспільної ефективності?*
13. *Виділіть передумови екологізації виробничих процесів.*
14. *Що представляє собою організаційно-економічний механізм екологізації?*
15. *Розкрийте зміст основних функцій організаційно-економічного механізму екологізації.*
16. *Дайте визначення суб'єкту і об'єкту організаційно-економічного механізму екологізації.*
17. *Назвіть форми еколого-економічних інструментів.*
18. *У чому полягають особливості податкового еколого-економічного інструментарію.*
19. *Що представляє собою відтворювальний механізм екологізації?*
20. *Які основні компоненти відтворювального механізму екологізації?*
21. *Що розуміється під відтворенням екологічного попиту?*
22. *В чому сутність відтворення мотивів екологізації?*
23. *Що відноситься до екологічних товарів?*
24. *Чим екологізація принципово відрізняється від застосування природоохоронних заходів?*
25. *Які механізми використовуються для реалізації еколого-економічних інструментів? Чим вони відрізняються?*

26. В чому зміст податкових еколого-економічних інструментів?
27. Які сфери застосування податкових еколого-економічних інструментів?
28. У яких випадках застосовуються еколого-економічні штрафи?
29. Що спільного та відмінного в змісті та функціях еколого-економічних субсидій і дотацій?
30. У чому специфіка такого еколого-економічного інструменту, як грант?

Примітка: *курсивом* виділено питання для самоперевірки базових результатів навчання

3.2. Модуль ЗМ-П1 «Практичний модуль»

3.2.1. Повчання

Після вивчення практичного змістовного модулю (ЗМ-П1) студент має знати:

за темою 1. «Механізми екологізації діяльності підприємств» – еколого-економічні показники, їх оцінка і ставки; економічний інструментарій та його роль у системі товарно-грошових відносин; еколого-економічні інструменти: принципи формування і механізми дії; форми еколого-економічних інструментів.

за темою 2. «Екологізація господарської діяльності(галузевий аспект)» – екологізація та передумови її проведення; екологічна модернізація; особливості розвитку зеленого бізнесу в Україні; система екологічної документації підприємств; політика ЄС щодо розвитку зеленого бізнесу; визначення пріоритетів екологічно безпечного розвитку на національному та регіональному рівні.

за темою 3. «Екологічне підприємництво» – сутність екологічного підприємництва і його види; екологічно чисте виробництво в системі екологічного підприємництва; аналіз чинників формування інвестиційної привабливості напрямів еко-бізнесу; поняття коефективності, основні типи коефективності.

3.2.2. Питання для самоперевірки:

1. Екологізація в умовах протидії екологічним загрозам [6,с.109-123].
2. Екологічна складова управління підприємством [9,с.132-144].
3. Назвіть основні види мотиваційних інструментів екологізації економіки [9,с.70-90].
4. Оцініть найбільш перспективні напрямки виробництва екологічних товарів та послуг в Україні.
5. Роль екологізації у досягненні Цілей сталого розвитку [9,с.5-23].
6. Ресурсозбереження як чинник підвищення ефективності суспільного виробництва.
7. Економічна ефективність технологій переробки твердих побутових та виробничих відходів.
8. Еколого-економічне регулювання розвитку підприємств в Україні [9,с.53-70].
9. Утилізація відходів як один із шляхів екологізації виробництва [8,с.113-125].
10. Екологічна сертифікація як інструмент екологічного управління [8,с.36-39].
11. Екологічний знак в Україні.
12. Екологічний аудит у системі екологічного управління [8,с.40-45].
13. Міжнародні Стандарти і рекомендації в системі екологічного менеджменту.
14. Екологічні інновації як засіб ефективного розвитку підприємництва.

15. Технології запобігання забрудненню водних об'єктів та атмосферного повітря [8,с.46-104]
16. Технології вторинної переробки [8,с.125-142].
17. Міжнародний досвід екологізації виробництва [8,с.198-205].
18. Принципи зеленої економіки в Європейському Союзі [8,с.153-179].
19. Імплементация плану дій ЄС у напрямку екологізації виробництва або у сфері циркулярної економіки [8,с.206-209].
20. Економіка з багатооборотним використанням продукції [8,с.156-163].

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1.

<i>№</i>	<i>Тестові питання</i>	<i>Джерело</i>
1	«Екологізація» в загальному розумінні представляє собою...	1,с.5
2	Головною метою «екологізації» є:	1,с.8
3	Поняття екологізації економіки конкретизував:	5,с.7
5	Головними функціями екологізації є:	1,с.9
6	Соціально-економічна функція екологізації пов'язана з:	1,с.9
7	Принцип формування безпечного середовища це:	1,с.10
8	Принцип інклюзивності полягає в тому, що:	1,с.10
9	Принцип суспільної ефективності полягає в тому, що:	1,с.10
10	Відтворювальна функція екологізації це:	1,с.9
11	Методи екологізації це:	1,с.10-12
12	В процесі розвитку екологічної свідомості людство пройшло таку кількість етапів:	1,с.11-12
13	Організаційно-економічний механізм екологізації – це:	1, с.15-
14	Мотивацією формування організаційно-економічного механізму екологізації виступають три основні аспекти:	1,с.16
15	Основна мета розробки механізму екологізації полягає в:	1,с.16
16	Суб'єктами організаційно-економічного механізму екологізації є:	1,с.17
17	Основним об'єктом механізму екологізації є:	1,с.17
18	В якості керуючої підсистеми виступають	1,с.17
19	Економічний механізм екологізації виробництва – це:	1,с.39
20	Економічна підсистема складається з таких основних елементів:	1,с.18
21	Під еколого-економічними інструментами розуміються:	1,с.18-19
22	В залежності від природи впливу на економічні інтереси суб'єкта еколого-економічні інструменти умовно можна розділити на такі групи:	3,с.107
23	Принцип "забруднювач платить" полягає в тому, що:	3,с.111
24	Принцип "споживач платить" полягає в тому, що:	3,с.111
25	Плата, платежі - це:	1,с.22

26	Екологічне страхування - це:	1,с.26
27	Кінцевими стратегічними цілями методів непрямого регулювання цін можна вважати:	1,с.32
28	Відтворювальний механізм екологізації – це:	1,с.26-27
29	Відтворення екологічного попиту - це::	1,с.28
30	Мотиваційний інструментарій - це:	1,с.30
31	В сучасній економіці на вершині піраміди економіки в розрізі природно-продуктової вертикалі знаходяться:	5,с.37
32	Індустріальна структура – це:	5,с.38
33	До напрямків здійснення екологізації виробництва відносять:	1,с.38
34	Організаційно-економічний механізм екологізації виробництва на загальнодержавному рівні ґрунтується на взаємозв'язку:	1,с.39
35	Концепція, що спрямована на оптимізацію бізнес-процесів від етапу розроблення продукту, виробництва і до взаємодії з постачальниками та клієнтами – це:	1,с.17-18
36	Грант це:	1,с.23
37	Екологізація сільськогосподарського виробництва це:	1,с.34
38	Примусові механізми складаються з:	1,с.39
39	Заохочувальні механізми спрямовують на:	1,с.40
40	Маркетингові механізми охоплюють:	1,с.40

4.2. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-П1.

<i>№</i>	<i>Тестові питання</i>	<i>Джерело</i>
1	Підприємництво - це:	1,с.45
2	Екологічне підприємництво - це:	1,с.46
3	Характерними рисами екологічного підприємництва є:	1,с.46-47
4	Основною діяльністю екологічного підприємства є:	1,с.46
5	Продукцією природоохоронного призначення є:	1,с.47
6	Екологічний товар - це:	1,с.48
7	Маркетинговий вид підприємницької діяльності вивчає:	1,с.49
8	Основними напрямками екологічного підприємства в Україні є:	1,с.51-52
9	Основний технологічний принцип чистого виробництва полягає у:	1,с.53
10	Принцип «системність», на якому ґрунтується чисте виробництво, означає:	1,с.53
11	Комплексний підхід до вибору оптимального варіанта запобігання забрудненню, що передбачає сукупну оцінку як екологічного, так і економічного ефектів, представляють собою принципи:	1,с.10
12	Згадка про екологічний менеджмент в «Порядку денному на 21 століття» відбулася в:	3,с.273
13	Під діяльністю державних органів та економічних суб'єктів, що спрямована на дотримання обов'язкових вимог природоохоронного законодавства, розуміється:	3,с.218
14	Метою екологічного менеджменту є	5,с.55

15	Екологічна експертиза означає:	5,с.56
16	Екологічна сертифікація – це:	5,с.57
17	Рішення про створення міжнародних стандартів з екологічного менеджменту було прийнято у:	5,с.58
18	Забезпечення зменшення несприятливих впливів на навколишнє середовище є завданням системи Міжнародної організації зі стандартизації на таких трьох рівнях:	5,с.58
19	Мета EMAS полягає в:	3,с.273-274
20	В перелік необхідних завдань для налагодження ефективної системи екологічного менеджменту в Україні (на різних рівнях) не входить:	5,с.60
21	Екологічна модернізація – це:	5,с.61
22	Центральним елементом екологічної модернізації вважається:	5,с.62
23	Основною передумовою екологічної модернізації є:	5,с.63
24	Засновником теорії екологічної модернізації вважається:	5,с.65
25	Концепцію (теорію) екологічної модернізації було вперше покладено в основу державної екополітики в таких країнах:	5,с.61-63
26	Господарський механізм – це:	1,с.58
27	Господарський механізм природокористування почав формуватись:	1,с.58
28	Переважання ринкових інструментів і створення сприятливого економічного середовища для розвитку екологічно чистих виробництв – це такий тип господарського механізму:	1,с.58
29	Система екологічних стандартів ISO 14000 орієнтована на:	1,с.63
30	Аналітичний метод оцінки ефектів впливу на навколишнє середовище протягом усього часу існування певної продукції (виробу) з моменту її створення до знищення – це:	5,с.74
31	На яких принципах здійснюється державна екологічна політика?	1,с.59-61
32	Екологічний аналіз життєвого циклу продукції це:	1,с.63
33	Оцінка впливу на навколишнє середовище це:	1,с.62
34	Принципи, на яких ґрунтується чисте виробництво, включають:	1,с.47-48
35	Основні моделі екологізації в діяльності підприємств це:	1,с.44
36	Напрями екологізації туризму з боку держави включають:	1,с.43
37	Екологізація туризму це:	1,с.41
38	Економічні принципи сталого туризму полягають:	1,с.41
39	Досягнення цілей екологізації з мінімальними витратами та одержанням максимальної віддачі коштів - це:	1,с.46
40	Критерієм соціально-економічної ефективності екологізації є:	3,с.94-96

4.3. Тестові завдання до залікової контрольної роботи

<i>№</i>	<i>Тестові питання</i>	<i>Джерело</i>
1	«Екологізація» в загальному розумінні представляє собою...	1,с.5
2	Головною метою «екологізації» є:	1,с.8
3	Поняття екологізації економіки конкретизував:	5,с.7
5	Головними функціями екологізації є:	1,с.9
6	Соціально-економічна функція екологізації пов'язана з:	1,с.9
7	Принцип формування безпечного середовища це:	1,с.10
8	Принцип інклюзивності полягає в тому, що:	1,с.10
9	Принцип суспільної ефективності полягає в тому, що:	1,с.10
10	Відтворювальна функція екологізації це:	1,с.9
11	Методи екологізації це:	1,с.10-12
12	В процесі розвитку екологічної свідомості людство пройшло таку кількість етапів:	1,с.11-12
13	Організаційно-економічний механізм екологізації – це:	1, с.15-
14	Мотивацією формування організаційно-економічного механізму екологізації виступають три основні аспекти:	1,с.16
15	Основна мета розробки механізму екологізації полягає в:	1,с.16
16	Суб'єктами організаційно-економічного механізму екологізації є:	1,с.17
17	Основним об'єктом механізму екологізації є:	1,с.17
18	В якості керуючої підсистеми виступають	1,с.17
19	Економічний механізм екологізації виробництва – це:	1,с.39
20	Економічна підсистема складається з таких основних елементів:	1,с.18
21	Під еколого-економічними інструментами розуміються:	1,с.18-19
22	В залежності від природи впливу на економічні інтереси суб'єкта еколого-економічні інструменти умовно можна розділити на такі групи:	3,с.107
23	Принцип "забруднювач платить" полягає в тому, що:	3,с.111
24	Принцип "споживач платить" полягає в тому, що:	3,с.111
25	Плата, платежі - це:	1,с.22
26	Екологічне страхування - це:	1,с.26
27	Кінцевими стратегічними цілями методів непрямого регулювання цін можна вважати:	1,с.32
28	Відтворювальний механізм екологізації – це:	1,с.26-27
29	Відтворення екологічного попиту - це::	1,с.28
30	Мотиваційний інструментарій - це:	1,с.30
31	В сучасній економіці на вершині піраміди економіки в розрізі природно-продуктової вертикалі знаходяться:	5,с.37
32	Індустріальна структура – це:	5,с.38
33	До напрямків здійснення екологізації виробництва відносять:	1,с.38

34	Організаційно-економічний механізм екологізації виробництва на загальнодержавному рівні ґрунтується на взаємозв'язку:	1,с.39
35	Концепція, що спрямована на оптимізацію бізнес-процесів від етапу розроблення продукту, виробництва і до взаємодії з постачальниками та клієнтами – це:	1,с.17-18
36	Грант це:	1,с.23
37	Екологізація сільськогосподарського виробництва це:	1,с.34
38	Примусові механізми складаються з:	1,с.39
39	Заохочувальні механізми спрямовують на:	1,с.40
40	Маркетингові механізми охоплюють:	1,с.40
41	Підприємництво - це:	1,с.45
42	Екологічне підприємництво - це:	1,с.46
43	Характерними рисами екологічного підприємництва є:	1,с.46-47
44	Основною діяльністю екологічного підприємництва є:	1,с.46
45	Продукцією природоохоронного призначення є:	1,с.47
46	Екологічний товар - це:	1,с.48
47	Маркетинговий вид підприємницької діяльності вивчає:	1,с.49
48	Основними напрямками екологічного підприємництва в Україні є:	1,с.51-52
49	Основний технологічний принцип чистого виробництва полягає у:	1,с.53
50	Принцип «системність», на якому ґрунтується чисте виробництво, означає:	1,с.53
51	Комплексний підхід до вибору оптимального варіанта запобігання забрудненню, що передбачає сукупну оцінку як екологічного, так і економічного ефектів, представляю собою принцип:	1,с.10
52	Згадка про екологічний менеджмент в «Порядку денному на 21 століття» відбулася в:	3,с.273
53	Під діяльністю державних органів та економічних суб'єктів, що спрямована на дотримання обов'язкових вимог природоохоронного законодавства, розуміється:	3,с.218
54	Метою екологічного менеджменту є	5,с.55
55	Екологічна експертиза означає:	5,с.56
56	Екологічна сертифікація – це:	5,с.57
57	Рішення про створення міжнародних стандартів з екологічного менеджменту було прийнято у:	5,с.58
58	Забезпечення зменшення несприятливих впливів на навколишнє середовище є завданням системи Міжнародної організації зі стандартизації на таких трьох рівнях:	5,с.58
59	Мета EMAS полягає в:	3,с.273-274
60	В перелік необхідних завдань для налагодження ефективної системи екологічного менеджменту в Україні (на різних рівнях) не входить:	5,с.60
61	Екологічна модернізація – це:	5,с.61
62	Центральним елементом екологічної модернізації вважається:	5,с.62

63	Основною передумовою екологічної модернізації є:	5,с.63
64	Засновником теорії екологічної модернізації вважається:	5,с.65
65	Концепцію (теорію) екологічної модернізації було вперше покладено в основу державної екополітики в таких країнах:	5,с.61-63
66	Господарський механізм – це:	1,с.58
67	Господарський механізм природокористування почав формуватись:	1,с.58
68	Переважання ринкових інструментів і створення сприятливого економічного середовища для розвитку екологічно чистих виробництв – це такий тип господарського механізму:	1,с.58
69	Система екологічних стандартів ISO 14000 орієнтована на:	1,с.63
70	Аналітичний метод оцінки ефектів впливу на навколишнє середовище протягом усього часу існування певної продукції (виробу) з моменту її створення до знищення – це:	5,с.74
71	На яких принципах здійснюється державна екологічна політика?	1,с.59-61
72	Екологічний аналіз життєвого циклу продукції це:	1,с.63
73	Оцінка впливу на навколишнє середовище це:	1,с.62
74	Принципи, на яких ґрунтується чисте виробництво, включають:	1,с.47-48
75	Основні моделі екологізації в діяльності підприємств це:	1,с.44
76	Напрями екологізації туризму з боку держави включають:	1,с.43
77	Екологізація туризму це:	1,с.41
78	Економічні принципи сталого туризму полягають:	1,с.41
79	Досягнення цілей екологізації з мінімальними витратами та одержанням максимальної віддачі коштів - це:	1,с.46
80	Критерієм соціально-економічної ефективності екологізації є:	3,с.94-96
81	Інтегральний екодеструктивний вплив це:	3,с.217
82	Природоохоронна діяльність спрямована на:	5,с.7
83	Досягнення оптимального балансу між екологізацією та економічними цілями є:	3,с.217
84	До методичних підходів оцінки рівня екологічності продукції відносять використання:	3,с.94
85	Еколого-економічний збиток це:	3,с.150
86	Реалізація головних напрямків екологізації економіки України дозволить:	1,с.52
87	Виплати, відшкодування витрат - це:	1,с.24
88	Інструменти прямого регулювання ...	1,с.57
89	Екологічна ціна продукції містить:	3,с.176
90	“Зелений офіс” – це:	5,с.40

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Андрущенко О.С. Екологізація господарської діяльності. Конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ. 2024. 68 с.
2. Жарова Л.В. Екологічне підприємництво та екологізація підприємництва: теорія, організація, управління: монографія / Л.В. Жарова, Є.Ю. Какутич, Є.В. Хлобистов; за ред. акад. Б.М. Данилишина. Суми: ТОВ “ВТД “Університетська книга”, 2015. 240 с.
3. Мельник Л.Г. Екологічна економіка: Підручник. – 3-тє вид., випр. і допов. Суми: ВТД “Університетська книга”, 2006. 367 с.
4. Мініна О.В. Організаційно-економічний механізм екологізації. Конспект лекцій. Чернігів: ЧНТУ, 2017. 78 с.
5. Терехов Є.В. Екологічне підприємництво. Конспект лекцій. Дніпро: НТУ «ДП». 2018. 87 с.

Додаткова:

6. Гобела В.В. Економіко-безпекова екологізація: теорія і практика: Монографія Львів: ЛьвДУВС, 2021. 244 с.
7. Дудкін П.Д. та ін. Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2018. 200 с.
8. Ремез Н.С., Гребенюк Т.В., Броницький В.О. Екологізація виробництва та зелені технології: Курс лекцій: навч. посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 209 с.
9. Швиданенко Г.О., Криворучкіна О.В., Матукова Д.Г. Розвиток підприємства на еколого-економічних засадах: монографія: К.: КНЕУ, 2017. 184 с.
10. Репозитарій ОДЕКУ: <http://eprints.library.odeku.edu.ua>

Інформаційні ресурси

11. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» № 2697-VIII від 28.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
12. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
13. Стратегія сталого розвитку «Україна - 2030» URL: <https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2017-12-1/svitoglyad-2017-1-05-marushevsky.pdf>
14. Закон України «Про екологічний аудит» №1862-IV від 16.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15#Text>
15. Закон України «Про охорону навколишнього середовища» №1264-XII від 25.06.1991р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>